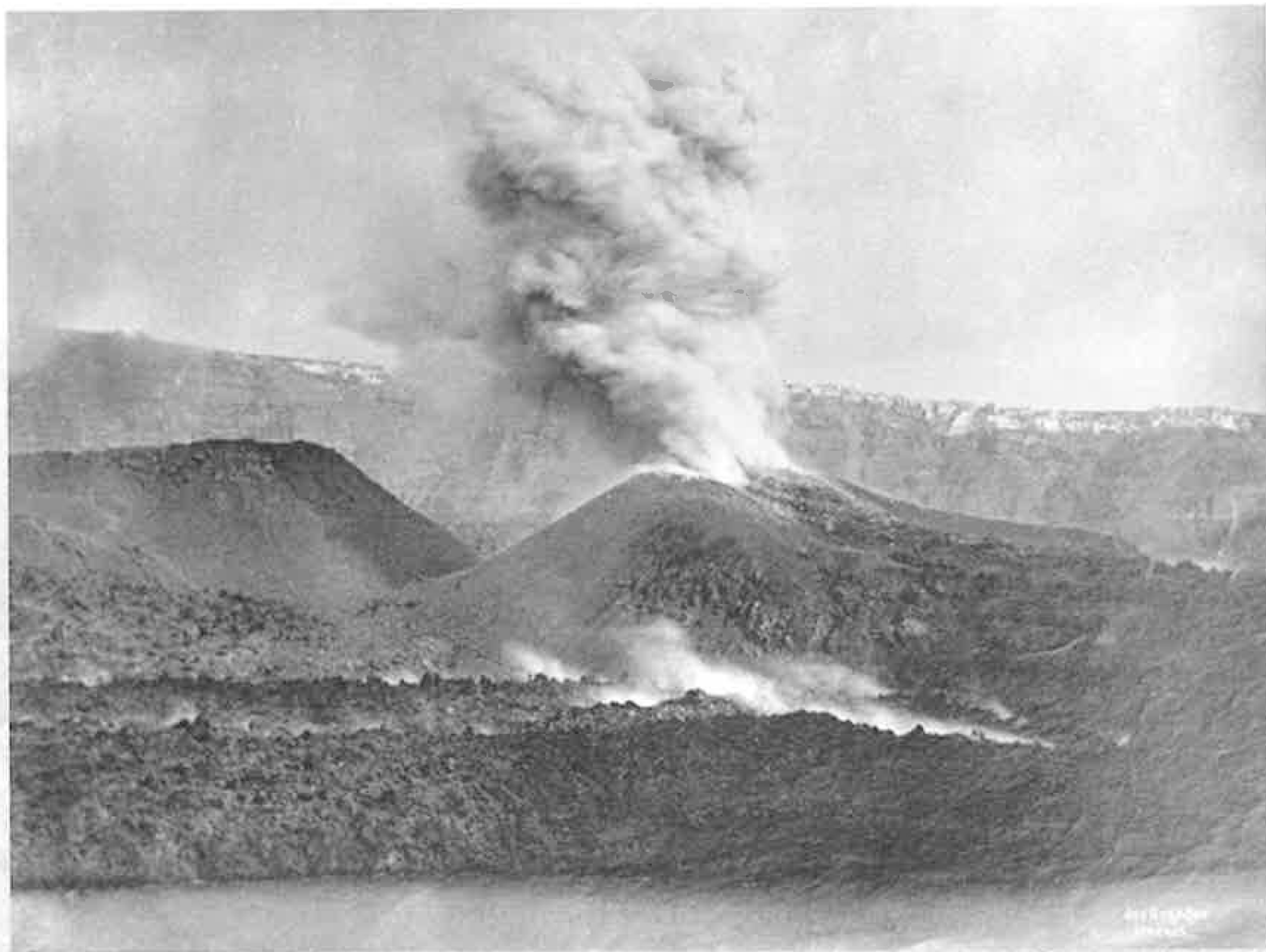

Historicizing Prehistory

The historical and epistemological context of the
archaeological discovery on Therasia in 1866

Edited by
Dimitra Douskos, Alexandre Farnoux & Iris Tzachili

THERASIA II

CONTENTS – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

List of Contributors – Κατάλογος Συγγραφέων	10
Abbreviations – Συντομογραφίες	11

Preface – Πρόλογος

Αλέξανδρος Φαρνού & Ίρις Τζαχίλη	12
--	----

The archaeological find on Therasia and its historical and epistemological context: introduction to a choreography

Dimitra Douskos & Iris Tzachili	15
---------------------------------------	----

FROM GLOBAL TO LOCAL AND VICE VERSA: THE HISTORICAL CONTEXT

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟΤΗΤΑ: ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Les déplacements tectoniques dans la géopolitique internationale au temps de l'éruption du volcan de Santorin, 1866-1870

Τεκτονικές μετακινήσεις στη διεθνή γεωπολιτική την εποχή της έκρηξης του ηφαιστείου της Σαντορίνης, 1866-1870

Christos Hadziiossif – Χρήστος Χατζηιωσήφ.....	86
--	----

«Περί του χρησιμωτάτου τούτου χώματος...» Ανακάλυψη και χρησιμοποίηση της θηραϊκής γης στη Μεσόγειο (τέλη 18^{ου}-αρχές 20^{ου} αιώνα)

“On this most useful earth...” Discovery and use of the Theran earth in the Mediterranean from the end of the 18th to the beginning of the 20th century

Λήδα Παπαστεφανάκη – Leda Papastefanaki	95
---	----

Ιωσήφ Δε Κιγάλλας: ένας Θηραϊός ιατροφιλόσοφος του 19^{ου} αιώνα
Joseph De Cigalla: a physician-philosopher of the 19th century in Santorini

Αλεξάνδρα Λειβαδίτου – Alexandra Leivaditou	121
---	-----

A footnote to my mother's book: on Fredrika Bremer's visit to Santorini and its ramifications in F. Lenormant's, A. Michaelis, and A. Conze's works on Therasia

Μια υποσημείωση στο βιβλίο της μητέρας μου: η επίσκεψη της Φρεντρικά Μπρέμερ στη Σαντορίνη και οι προεκτάσεις της στο έργο των

Lenormant, Michaelis και Conze για τη Θηρασία Dimitra Douskos – Δήμητρα Ντούσκου	147
---	-----

**ARCHAEOLOGY: AN UNEXPECTED NOVELTY
IN A DISCIPLINE IN THE MAKING**

*ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ: ΕΝΑ ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟ ΕΥΡΗΜΑ
ΚΑΙ ΜΙΑ ΥΠΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ*

Η ανακάλυψη της προϊστορικής Θηρασίας στο επιστημολογικό πλαίσιο του 19 ^{ου} αιώνα The discovery of prehistoric Therasia in the epistemological framework of the 19th century Άγγελος Μπούφαλης – Angelos Boufalis	218
Επιστήμη, Πανεπιστήμιο και Κράτος: η αποστολή και ο ρόλος της ελληνικής Επιστημονικής Επιτροπής στη μελέτη του ηφαιστείου της Σαντορίνης το 1866 Science, University and the State: the mission and the role of the Greek Scientific Committee in the study of the volcano of Santorini in 1866 Ειρήνη Μεργούπη-Σαβαΐδου – Eirini Mergoupi-Savaidou	235
Shifting paradigm: Aegean Archaeology and Italy, 1861-1900 Αλλαγή παραδείγματος: αιγαιακή αρχαιολογία και Ιταλία, 1861-1900 Pietro Militello – Πιέτρο Μιλιτέλλο	261
The research continues: excavations on Thera in the late 19 th century Η συνέχιση των ερευνών: ανασκαφές στη Θήρα στο τέλος του 19 ^{ου} αιώνα Iris Tzachili – Ίρις Τζαχίλη	287
Μικρές βιογραφίες αρχαιοτήτων: αντικείμενα από το νησιωτικό σύμπλεγμα Θήρας-Θηρασίας στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο κατά τον 19 ^ο αιώνα Short biographies of antiquities – Objects from Ther(asi)a in the National Archaeological Museum during the 19 th century? Κατερίνα Κωσταντή – Katerina Kostanti.....	301
Η απαρχή της ενάλιας αρχαιολογίας στην Ελλάδα του 19 ^{ου} αιώνα The beginnings of maritime archaeology in the 19 th century in Greece Αλέξανδρος Τούρτας – Alexandros Tourtas	331

MEDIA AND SCIENCE: THE FORCE OF SHAPING

***ΜΕΣΑ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ:
Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ***

The visual representation of the Therasia finds: modes and techniques of iconography of the mid-19th century

Η εικονιστική αναπαράσταση των ευρημάτων της Θηρασίας: συμβάσεις και τεχνικές της εικονογραφίας στα μέσα του 19^{ου} αιώνα

Clairy Palyvou – Κλαίρη Παλυβού.....358

Paul des Granges und die Ausgrabungen auf Therasia: Media Transformationen und Zirkulation archäologischer Fotografien im 19. Jh.
Paul des Granges and the excavations on Therasia: media transformations and the circulation of archaeological photographs in the 19th century

Paul Pasieka – Πωλ Πασιέκα.....381

Archaeological handbooks in the 19th century: scientific debates, ideologies, nationalisms and propaganda

Αρχαιολογικά εγχειρίδια το 19^ο αιώνα: επιστημονικές συζητήσεις, ιδεολογίες, εθνικισμοί και προπαγάνδα

Francesca Buscemi – Φραντσέσκα Μπουσκέμι 411

Epilogue – Επίλογος

Το εύρημα του 19^{ου} αιώνα στο πλαίσιο των σημερινών ερευνών

The find of the 19th century in the context of contemporary archaeological research

Ίρις Τζαχίλη – Iris Tzachili 440

General bibliography - Γενική βιβλιογραφία 446

List of illustrations - Κατάλογος εικόνων 455

LIST OF CONTRIBUTORS – ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Κωστάντη Κατερίνα

Αρχαιολόγος
Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
Συλλογή Προϊστορικών, Αιγυπτιακών,
Κυπριακών & Ανατολικών Αρχαιοτήτων
katkosti@hotmail.com

Λειβαδίτου Αλεξάνδρα

Ιατρός Παθολογοανατόμος
alex_livaditou@hotmail.com

Μεργούπη-Σαβαΐδου Ειρήνη

Δρ. Ιστορίας Επιστημών -Τεχνολογίας
Διδάσκουσα στο Ελληνικό Ανοικτό
Πανεπιστήμιο, Συνεργάτιδα
Ακαδημίας Αθηνών
savaidou@phs.uoa.gr

Μπούφαλης Άγγελος

Αρχαιολόγος
Υποψήφιος Διδάκτορας Τομέα
Κλασικών Σπουδών
Τμήμα Φιλολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
angelosboufalis@yahoo.com

Παπαστεφανάκη Λήδα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας,
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
lpapast@uoi.gr

Τούρτας Αλέξανδρος

Αρχαιολόγος
Μεταδιδακτορικός Ερευνητής
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
alextourtas@gmail.com

Buscemi Francesca

Researcher, Classical Archaeologist
CNR-IBAM Catania
fbuscemi@unict.it

Farnoux Alexandre

École française d'Athènes
Directeur
alexandre.farnoux@efa.gr

Hadziiossif Christos

Professor Emeritus
University of Crete
Department of History & Archaeology
Modern & Contemporary History
synasos@uoc.gr

Militello Pietro

Professor of Aegean Archaeology
University of Catania
milipi@unict.it

Palyvou Clairiy

Professor Emerita
Aristotle University of Thessaloniki
School of Architecture
cpalyvou@arch.auth.gr

Pasieka Paul

PhD Student at the Institute for
Classical Archaeology
Freie Universität Berlin
paulpasieka@gmx.de

Tzachili Iris

Professor Emerita
University of Crete
Department of History & Archaeology
Archaeology & History of Art
tzachili@uoc.gr